

V přátelství s Ježíšem

Přátelství bylo pro sv. Ignáce jednou z hodnot, na kterých stavěl svůj život. Vždy toužil jak po přátelství s lidmi, tak po přátelství s Bohem. Proto ve svých exerciciích druhé nabádá, aby v modlitbě hovořili s Ježíšem, „jako přítel mluví s přítelem“. Osobní vztah s Kristem byl také tím, co semklo okruh prvních Ignácových společníků, z něhož vznikl jezuitský řád. I jméno jejich společenství to má vyjadřovat. Jejich *compañía* není vojenská jednotka, ale především společenství *compañeros* – druhů, přátel. I staročeské „tovaryšstvo“ má tento význam.

Číslo našeho bulletinu, kterým uzavíráme témata spojená s Ignaciánským rokem, proto chceme věnovat prvním „společníkům“. Chápali se jako přátelé v Pánu, a proto byli schopni svěřovat Bohu i svá společná rozhodnutí – dovedli duchovně rozlišovat.

Tímto číslem také dochází ke změně ve vedení redakce našeho časopisu. Po deseti letech předal P. Jan Regner úkol odpovědného redaktora svému nástupci, v redakci ale zůstává. Děkuji mu za všechnu obětavost a vytrvalost a těším se s ním na další tvořivou spolupráci.

Petr Havlíček

Církev synodální

Papež František poukazuje na rostoucí potřebu, aby se církev stala synodální. Znamená to více než jen snahu uplatnit nějaký jeden konkrétní model, podle kterého by mohla být církev organizována. Je to ale také víc než jen přeskupení současných struktur a procesů.

Slova „synoda“ a „synodalita“ dostala v našem církevním slovníku a myšlení nový význam. Synodalita samozřejmě není pro církev ani novým pojmem, ani novou zkušeností. Vidíme to na samém počátku církve, na významném koncilu v Jeruzalémě, který schválil Pavlovo poslání mezi pohany. V té či oné formě byly synody v průběhu staletí součástí života církve.

Ustanovení synody

Biskupská synoda byla ustanovena papežem Pavlem VI. v roce 1965 a biskupské synody se od té doby staly běžnou součástí církve. Původní záměr byl, že synoda se bude skládat z biskupů, vybraných z různých částí světa způsobem, který stanoví papež, aby mu poskytovali účinnější pomoc. Tím se poukáže na to, že všichni biskupové v hierarchickém společenství mají účast na péči o všeobecnou církev.

Již téměř šedesát let je synoda praktickým vyjádřením vize kolegiality vyjádřené v učení 2. vatikánského koncilu, zejména v dokumentu *Lumen*

gentium, který nabízí bohaté a hluboké pochopení tajemství, řádu a poslání církve. Bylo to dále rozvinuto v učení koncilu o úřadu biskupa v *Christus Dominus*. Synody svolané *cum et sub Petro* („s Petrem a pod ním“) pokračovaly v úvahách o širokém spektru témat, která jsou důležitá pro život pokoncilní církve, příští synoda bude v roce 2023 o samotné synodalitě.

Vlastní proces synody je navržen tak, aby zachoval křehkou rovnováhu mezi praxí biskupské kolegiality a službou vedení, kterou papežství vykonává v církvi. To bylo citlivé téma už během koncilu a napětí je vidět v *Lumen gentium*. Normálně by synoda předkládala plody své diskuse papeži. Papež by pak její zjištění zahrnul do synodální exhortace, představující jeho vlastní rozvinuté učení nebo úvahy ve světle synody. Ačkoli je synoda sestavena z biskupů shromážděných ve společenství, nebrání jim to přizvat k příspěvkům odborníky nebo zástupce skupin, kteří mohou mít zvláštní odbornost související s projednávanými záležitostmi.

Podle papeže Františka musíme najít způsob, jak pečovat o svědectví Ducha, který působí v celém Božím lidu
(Foto SJ)

Od 2. vatikánského koncilu přispělo ustavení biskupské synody s jejím pravidelným zasedáním k prohloubení uznání synodální povahy celé církve. Synodalita je důležitou součástí ekleziologie pravoslavných církví. Její obnova a rozvoj v západní církvi je také významným ekumenickým příslibem.

Teologické črty

Papež František od počátku svého pontifikátu jasně chápal důležitost rozvoje skutečně synodální církve. Není to jen legitimní rozvíjení ducha koncilu, ale i součást Františkovy vize církve, která spočívá v misijním poslání. Takové církve, která následuje Zmrtvýchvstalého do hlubší služby spasitelné lásky pro zraněný a zranitelný svět.

Synodalita je cestou, jak uplatnit dary celého Kristova těla ve službě poslání, ale je také cestou k léčení ran samotné církve. Čím dokonaleji může církev žít synodálním životem, tím více může být pro všechny národy znamením laskavého „bratrství“ nebo solidarity, jež je konečnou realitou lidstva a zahrnuje péči o „náš společný domov“. Spolu s ostatními náboženstvími a národy, bez ohledu na jejich filozofii a závazky, je církev odhodlána pracovat na kultivaci společného domova, ve kterém mají všichni možnost se rozvíjet. To není nějaký utopický ideál. Pramení přímo z naší víry v Krista, který obětoval svůj život za „život světa“. A církev si je dobře vědoma toho, že lidstvo nemůže dosáhnout cíle, který si Bůh přeje, nezávisle na Boží milosti.

Působení Ducha Svatého má zásadní vliv na rozvíjení a udržování synodálního charakteru církve
(Foto Larry Hanelin)

Synodalita tedy není jen jedním konkrétním modelem, podle kterého by mohla být církev organizována efektivněji a manažersky. Je výrazem existence a poslání církve založené na trojjediném tajemství Božího života. Poukazuje na konečné *communio* všeho stvoření, které se nemůže uskutečnit bez společenství lidstva. Nakonec, jak to vyjadřuje úvodní hymnus Pavlova listu Efezanům, Kristus je tím, kdo nejenže všechny věci spojuje, ale také podporuje jejich jednotu (Ef 1,10).

Synodalita ale musí mít také fungující formu vyjádřenou v charizmatech, úřadech a životě církve na všech úrovních. Kanadský jezuitský filozof a teolog Bernard Lonergan hovoří o procesu, kterým církev chápe sama sebe, a tím se stále více ustanovuje jako církev. Toto je dílo Ducha Svatého a připomíná nám, že i církev je vždy na cestě zdokonalování v účtě a poslání. Jak Lonergan uznává, církev sama

je „vykupitelským procesem“, který ji povzbuzuje k její proměně.

Úkol, kterého se papež František ujal, je tedy pomáhat celé církvi při uskutečnění své synodální povahy. Je jasné, že to přesáhne rámec biskupských konferencí a zasáhne do běžného života každé diecéze a farnosti. Bude to od nás vyžadovat, abychom objevili a rozvinuli způsoby, jimiž by se všichni členové církve mohli podílet na jejím společném životě, a to nejen formálně v jeho strukturách, ale i v její spiritualitě a poslání. Synodalita nemůže být jen charakteristickým rysem života církve, musí se stát způsobem, jak jsme církví.

K synodální konverzi

Pro nás všechny bude synodalita znamenat proces obrácení. Musíme objevit způsob, jakým Duch Svatý působí v životě společenství: zve nás k novým nebo alternativním způsobům porozumění a interakce, které přesahují

naše běžné společenské, politické, a dokonce i církevní zvyky. Vede nás k překonání bariér nedůvěry a podezřívavosti, které se staly normou naší kultury. Jinými slovy, synodalita nás žádá, abychom vstoupili do něčeho většího než do reformy nebo rozvoje. Žádá nás, abychom hledali milost a odvahu učinit z církve autentické společenství lásky a byli otevřeni tomu, co je jiné, a byli ochotní spíše sloužit než vládnout. A především abychom toužili následovat Krista. Jeho pravdy se držíme nejen proto, abychom byli spaseni, ale také abychom dali naději všem lidem, zvláště těm, kteří jsou zapomenuti, utlačováni a vykořisťováni, prostě „vyloučení z hostiny života“. Synodalita nás žádá, abychom se znovu zamilovali do církve a milovali ji tak, jak ji miloval Kristus.

I z tohoto krátkého náčrtu můžeme vidět, že důraz papeže Františka na synodalitu neodráží pouze osobní preference nebo pohled, ale stojí v hluboké teologické tradici, jejíž obnova začala 2. vatikánským koncilem. Synodalita je výrazem hlubokého hnutí Ducha Svatého. Jeho působení má zásadní vliv na ustavení, rozvíjení a udržování synodálního charakteru církve. Proto je František přesvědčen, že musíme najít způsoby, jak pečovat o svědectví Ducha, který působí v celém Božím lidu. V podstatě to vyžaduje, abychom měli pokoru a svobodu rozeznat, kam a jak nás Duch vede. Proto papež neustále apeluje na charisma rozlišování a zdůrazňuje, že

sensus fidelium je darem neomylně rozpoznat pravdu víry a trvat na ní. Je to dar, který náleží celému Božímu lidu na základě křtu.

Proto je důležité, aby správné chápání synodality bylo uskutečňováno v celé církvi, abychom nezaměňovali *sensus fidelium* za politický nebo společenský proces na cestě k dosažení shody, která představuje většinový názor, nebo dokonce konsensus. Schopnost rozpoznat a potvrdit pravdu víry je prorockým úřadem Kristovým, který přísluší celku Božího lidu. Předpokládá a vyžaduje tedy aktivní dialog v celé církvi, v němž konečné charisma rozlišování spočívá na papeži a biskupech. Biskupové nemohou v rozhodování o věcech víry jednat nezávisle na Petrovi, nemohou ovšem jednat ani bez toho, aniž by konzultovali věřící. Jinými slovy, je to rozlišování celého těla všeobecné církve.

Musíme tedy objevit a rozvíjet způsoby, jimiž lze uskutečnit celistvý charakter *sensus fidelium*, a převzít je do všech církevních struktur, které utváří život, učení a poslání církevního společenství. Zbývá ještě mnoho práce, abychom pochopili a vyjádřili vztahovou integritu charizmatu pravdy a schopnosti věrného svědectví, které má celý Boží lid v poslání. I to je součástí rozvíjejícího se procesu synodality.

James Hanvey SJ

*Z Thinking Faith vybral, přeložil a upravil
Jan Regner SJ*

Svatý Ignác a první společníci

Blíží se závěr jubilejního Ignaciánského roku. Pohled na sv. Ignáce nám během něho určitě přinesl mnoho duchovních inspirací. Oslovující na jeho životě je i to, jak získal a zapálil první společníky pro projekt, který dostal jméno Tovarýšstvo Ježíšovo.

V prvních letech po svém obrácení (1521–1528) Ignác následoval Ježíše Krista většinou sám. Popisuje to zejména ve své *Autobiografii*: „Ačkoli se mu někteří nabízeli jako doprovod, chtěl jít sám, protože jeho veškerou snahou bylo mít jako útočiště samého Boha.“ Společníky na cestě dokonce vnímal jako určitou zátěž, protože chtěl celou svou důvěru a naději vkládat jediné a pouze v Boha. I na cestu do Paříže se Ignác vydal „sám a pěšky“.

Postupně však změnil svůj postoj, zvláště když začal vážněji uvažovat o tom, jak „pomáhat duším“. Zjistil, že tato pomoc druhým bude větší a účinnější, když bude pracovat pro Boží království ve skupince. Zpozoroval v sobě touhu shromáždit pro tento cíl první společníky. Poprvé to udělal ještě během svých studií v Alcalá a Salamance. I když se první skupinka v tomto období rozpadla, silná touha po sdružení společníků v něm zůstala a získala novou intenzitu během teologických studií v Paříži. Toto jsou jména prvních devíti

společníků, které tam Ignác postupně získal: Petr Faber, František Xavier, Diego Laínez, Alfonso Salmerón, Nicolás de Bobadilla, Simão Rodrigues, Claude Le Jay, Paschase Broët a Jean Codure.

Pařížští studenti

Pokusme se k této družině nakrátko přiblížit. Byla to skupina univerzitních studentů z Paříže, přátel v Pánu, kteří se sdružili okolo sv. Ignáce v letech 1528–1536. Ignác se po příchodu do Paříže v únoru 1528 nejprve ubytoval v koleji Montaigu a později se přestěhoval do koleje sv. Barbory. O svůj pokoj se dělil s Františkem Xaverským a Petrem Faberem. Ignác na tyto první momenty vzpomíná: „Tou dobou se stýkal s magistrem Petrem Faberem a magistrem Františkem Xavierem, které později duchovními cvičeními získal ke službě Boží.“ Není ale sám. I Petr Faber ve svých vzpomínkách *Memoriale* děkuje za tento prozřetelnostní okamžik: „Na věky buď požehnána Boží prozřetelnost, která uspořádala věci tím způsobem

k mému dobru a spáse. Protože Bůh zařídil, abych já učil toho svatého muže, následovaly hovory s ním, zprvu se týkaly věcí vnějších a povrchných, a pak i vnitřních. Žili jsme stále spolu, měli jsme společný pokoj, jídlo i peníze; a pak mi byl učitelem duchovního života.“

Podobným způsobem postupoval Ignác i u Františka Xaverského. Prostřednictvím rozhovorů, rad, duchovních cvičení a konkrétní materiální pomoci získal v poměrně krátkém čase i další druhy, jako Alfonse Salmeróna a Nicoláse Bobadillu. Nakonec společně dospěli k poznání, že mají stejné přání a stejnou touhu dosáhnout poznání Boží vůle. Petr Faber o tom píše: „A tak se stalo, že jsme nakonec byli zajedno v touhách, ve vůli a pevném předsevzetí zvolit život, který nyní všichni vedeme.“

Co však bylo skutečným základem nebo živnou půdou, která umožňovala prohlubovat toto vzájemné přátelství? Myslím, že na prvním místě to byly upřímné a hluboké mezilidské vztahy, které se budovaly několik let (1528–1536). Nebyla to žádná improvizace. Jejich společný projekt potřeboval čas k dozrání. Plných osm let bylo dostatečnou dobou na to, aby rostli ve vzájemném poznání, aby se dělili o své touhy, přání a společné sny.

Jistě tomu pomáhalo i univerzitní prostředí, ve kterém trávili mnoho času a které je podporovalo v podobném způsobu uvažování, v teo-

Rostli ve vzájemném poznání, dělili se o své touhy, přání a společné sny. Na vyobrazení jsou sliby prvních jezuitů v římské bazilice sv. Pavla za hradbami (*Repro archív*)

logickém a náboženském smýšlení. Studium teologie je také formovalo, aby měli před sebou jediný cíl, pro který byli stvořeni, aby všechno konali k Boží slávě a na pomoc duším. Mimo akademické prostředí využívali čas na společný odpočinek a rozvíjeli mezi sebou ducha solidarity: „Měli jsme společný pokoj, jídlo i peníze.“ Zejména o Ignácovi se v té době šířila pověst, že materiálními dary pomáhal mnoha studentům.

Apoštolská skupina

Jedním z nejdůležitějších prostředků, s jehož pomocí budovali mezi sebou pevné pouto, byly společné rozhovory. Právě prostřednictvím rozhovoru

dávají jeho účastníci svůj život k dispozici tomu druhému. Rozhovor byl pro Ignáce nástroj lásky pro budování přátelství s prvními společníky. V Nazírání k nabytí lásky (v rámci Duchovních cvičení) vysvětluje tuto skutečnost takto: „Láska je oboustranné sdílení, totiž, že milující dává a sdílí milovanému to, co má, nebo z toho, co má nebo může; a stejně obráceně milovaný milujícímu. Jestliže má tedy jeden vědomost (...), dá ji tomu, který ji nemá (DC 231).“ Rozhovor je tedy jednou z privilegovaných forem darování sebe samého. Prostřednictvím rozhovorů získával Ignác i mnoho dalších. V umění rozhovoru a vedení konverzace vynikal i Petr Faber. Simão Rodrigues o něm napsal: „Tento otec měl kromě mnoha jiných ctností také jednu, obzvláště okouzlující, a to milost jemně jednat s lidmi a hovořit s nimi. Získával pro Boha srdce těch, s nimiž hovořil.“

V každé lidské skupině se časem vyprofiluje lídr nebo vůdce. Tak to bylo i v případě prvních společníků a přátel v Pánu. Ignác se stal přirozeným integrujícím prvkem nově vznikajícího Tovaryšstva Ježíšova. Přirozeně ho k tomu předurčovaly jeho věk a osobní duchovní zralost. Ignác byl obdarován rozvážností a zkušeností v duchovních a vnitřních věcech. Díky této schopnosti dokázal rozeznávat rozličná vnitřní hnutí a poskytovat mnohým lidem radu a pomoc v jejich duchovních potřebách. Jako vedoucí skupinky pečlivě dbal o bu-

dování dobrých vztahů, založených především na důvěře a vzájemném respektu. Aktivně pečoval o duchovní a lidský růst svých společníků. Staral se jak o jejich duchovní prospěch, tak o jejich tělesné či materiální dobro. Dnes tuto osobní péči o druhé nazýváme *cura personalis*. V užším slova smyslu *cura personalis* pro Ignáce znamenala pomoc jednoho člověka druhému, aby se mohl setkat s Bohem. Tím podporoval celostní rozvoj každého ze společníků. Všechny tyto lidské a duchovní hodnoty se staly cenným nástrojem pro ty, kdo toužili hlouběji poznat Boha a zasvětit mu svůj život.

Silné přátelské pouto mezi Ignácem a prvními společníky získávalo své kontury zejména prostřednictvím exercicií. V duchovních cvičeních si všichni na prvním místě budovali přátelství s Ježíšem, kterým se vytvářelo vnitřní přátelství mezi nimi samotnými. Ignác představil prvním společníkům Ježíše jako přítele. Zkušenost s exerciciemi jim umožnila vytvořit povědomí, že jsou „novou skupinou apoštolů“, kteří ve dvojicích krácejí světem a hlásají evangelium. Aspoň takovými slovy to popisuje Diego Laínez. Exercicie se tak pro ně staly nástrojem pro budování jejich vzájemného přátelství, které je přivede blíže ke Kristu. Je však důležité si uvědomit, že exercicie pomohly prvním společníkům rozlišit, že i když jejich lídrem je Ignác, nenásledují Ignáce jako osobu, ale následují jeho

styl a způsob života, jak následovat Ježíše Krista. Osoba Ježíše Krista a přání sloužit mu byly ohniskem a dynamizujícím prvkem celé nově vznikající skupiny.

Společné duchovní hledání

Na závěr bych chtěl ještě vyzdvihnout jejich společné rozvažování a komunitní rozlišování, které první společníci uskutečnili během postní doby v roce 1539. Jde o jejich první společný dokument, který zachycuje několik důležitých momentů: ozřejmuje založení Tovaryšstva Ježíšova; nabízí pohled na slib poslušnosti a ukazuje na společné rozlišování prvních společníků sv. Ignáce, kteří hledali Boží vůli pro své společenství. Toto rozvažování je důležité také proto, že z něho vzešlo rozhodnutí zůstat sjednoceni pod poslušností jednomu z nich jako nová skupina v rámci církve.

Silné pouto jejich vzájemného přátelství a vnitřního zákona lásky se nevytratilo ani poté, co se rozptýlili do různých končin světa. Ba naopak, apoštolské rozptýlení nevnímali jako hrozbu, ale jako ještě větší příležitost k rozvoji vzájemného přátelství, které bylo zakořeněno v hlubokém přátelství s Ježíšem. Byla to totiž láska, která je vnitřně spojovala a dávala konkrétní tvář jejich zvláštnímu přátelství. Milovat jeden druhého pro

ně znamenalo milovat Tovaryšstvo, které založili.

Tovaryšstvo Ježíšovo je tak apoštolským společenstvím; nehledí dovnitř, ale směrem ven, a předmětem jeho zájmu je služba, kterou musí v důsledku svého povolání prokazovat lidem. Ale je to také *koinonia* – společenství, kde se sdílí život a všechna dobra, a středobodem této koinonie je Eucharistie.

Jak bychom tedy mohli charakterizovat jezuitu dnes? Inspirace zůstala stejná jako v době sv. Ignáce a prvních druhů. A mohli bychom ji dnes shrnout do slov, která nám v roce 1995 zanechala 34. generální kongregace: „Dnes se jezuité sdružují, protože každý z nás slyšel volání Krista Krále. Z této jednoty s Kristem nutně vyrůstá vzájemná láska. Nejsme pouze kolegové v práci, jsme přátelé v Pánu. Společenství, ke kterému patříme, je celé tělo Tovaryšstva Ježíšova, i když je rozptýleno po celé zemi. Pocházíme z mnoha národů a kultur, mluvíme mnoha řečmi. Naše jednota je rozdílností obohacena, nikoli ohrožena. Ve společné modlitbě, v rozhovoru a ve slavení eucharistie nachází každý duchovní pramen, nutný pro apoštolské společenství (34. GK, dekret 26, č. 11).“

Ján Benkovský SJ
(přeloženo ze slovenštiny)

Společné duchovní rozlišování

Rozlišování je jedním z typických prvků ignaciánské spirituality. Během historie jezuitského řádu se ale jeho chápání stále více prohlubuje, a mění tak i způsob komunikace Tovaryšstva.

Každý řeholní řád nebo křesťanské společenství klade důraz na určitý prvek Kristova života, aniž by tím zapomínaly na ostatní aspekty Ježíšova učení. Pro příklad: františkánská rodina, žijící především z odkazu následování chudého Krista, jak ho vnímal sv. František z Assisi, je příkladem důrazu na chudobu. Jezuité, inspirovaní především zkušeností sv. Ignáce z Loyoly, jsou známí spíše důrazem na poslušnost. Ta nicméně na představené klade náročnou úlohu: je-li mě můj spolubratr ochoten uposlechnout, musím si dobře rozmyslet, rozlišit, co bude předloženo jako rozhodnutí, které by se mělo plnit.

Je možné žít tuto úlohu „úkolodárce“ autokraticky a monarchicky. To ale není rozhodně tím, co by odpovídalo živé tradici jezuitského řádu. Rozhoduje sice opravdu vždy představený, ale až po naslouchání ostatním, které by se mělo vyznačovat některými specifickými rysy. Poslušnost je v jezuitském řádu chápána jako bytostně spjatá s rozlišováním.

První rozlišování

První velké rozlišování v dějinách řádu se odehrálo v roce 1539. Týkalo se toho, zda má Tovaryšstvo vůbec vzniknout jako řád a jestli má být postaveno na hierarchickém principu. Jako zásadní se ukázal vlastně velmi optimistický pohled budoucích jezuitů na to, jaké jsou možnosti člověka. Odborněji bychom mohli konstatovat, že vycházeli z pozitivní antropologie. Ta byla plodem jejich osobní zkušenosti, získané jednak modlitbou, ale i praktickým rozvíjením jejich plodů. Zejména reálnou existencí společenství přátel snažících se o účinnou službu Bohu a bližním.

Rozhodnutí organizovat se jako řád bylo nakonec schváleno, stejně jako to, že ostatní složí slib poslušnosti budoucímu generálnímu představenému, kterým se stal na základě volby Ignác z Loyoly. Proces rozlišování ale trval několik měsíců a výsledek rozhodně nebyl předem dán. Společníci se zároveň během této doby věnovali svým dosavadním činnostem (zpovídání, kázání, dávání duchovních cvičení), neboť se báli, že jinak by mohlo

Tradice společného duchovního rozlišování žije v Tovaryšstvu také při volbě generálního představeného. Na fotografii moment s tzv. *murmuratio* na 36. generální kongregaci (Foto SJ)

zaniknout dobře započaté dílo. Část dne ale věnovali rozlišování.

Od počátku jim bylo vlastně jasné jen jedno: chtěli plnit Boží vůli. Po stanovení tohoto cíle bylo možné rozlišit prostředky, jakými toho oni, jako konkrétní muži ve specifické historické situaci, mohou nejlépe dosáhnout. Byly zváženy důvody pro a proti a v obou otázkách došlo víceméně k jednohlasné shodě, byť rozhodně nebyly vynechány ani protiargumenty. Důležité je zmínit i skutečnost, že svůj názor vyjádřil každý ze členů skupiny.

Pozapomenutá tradice

Tento pozitivní pohled na člověka nebyl později v Tovaryšstvu vždy samozřejmostí. Zejména po obnovení řádu v roce 1814 se někdy vyskytovala přehnaná úcta k autoritě na úkor

možnosti vyjádřit svůj názor. Nicméně přinejmenším od let 2. vatikánského koncilu, kdy byla znovuobjevena autentičtější ignaciánská tradice, se přibližujeme optimismu „prvních otců“. Současné apoštolské preference Tovaryšstva pro následující roky jsou toho důkazem. Co se ale pod obratem „pozitivní pohled na člověka“ skrývá?

Člověk v křesťanství a v ignaciánské spiritualitě, která je s ním neoddělitelně spojena, není chápán jako hříčka přírody, ale jako tvor, který nese stopy lásky a moudrosti toho, který jej stvořil ke svému obrazu jako muže a ženu. Tímto stvořitelem je pochopitelně Hospodin. Dech Boží je s člověkem bytostně spjat, a člověk proto nemůže být špatný. To ale neznamená, že nemůže chybovat, hřešit nebo „nekonat, co má konat“. Člověk

je natolik člověkem, nakolik žije ve vztahu s Bohem, dárcem rozumu, svobody a schopnosti milovat. Tento vztah nemůže být zcela zničen, ale může být narušen. Pozitivní je tedy to, že člověk má k Bohu přístup kdykoli. Modlitbou je vlastně celý náš vztah s Bohem, spíše než jen explicitní momenty modlitby, kdy jsme si ho nicméně více vědomi. A vzhledem k tomu, že Bůh nás miluje a touží po tom, abychom byli šťastní, chce nám toto štěstí i poskytnout. Chce a je schopen nám pomoci v našich životních rozhodnutích.

Rozlišování je potom opravdu autentické vlastně jedině ve společenství s Bohem, kterého je třeba do celého procesu přizvat. Je třeba se disponovat ale i z lidské stránky, kde lenost a někdy i některé slabosti nebo zlozvyky brzdí otevřenost přijímat to, co jsme dostali od Boha (stvoření, včetně sebe samotných), a slyšet jeho hlas, který nám dává určitou orientaci co dělat, aniž by nám ale bral svobodu nebo nás nutil jít předem vyšlapanou cestou. To by bylo proti naší svobodě.

Jak společně rozlišovat

V Tovaryšstvu byla proto vždy kromě důrazu na modlitbu podtrhována i ochota upravit svůj život tak, abychom mohli nějakou volbu vykonat svobodně. Nejde tedy ani o úplnou snahu rozhodnout jakoby sám na základě pouhého rozumu (to je ostatně nemožné, jsme více než „rozum“), ani o ponechání všeho pouze na Bohu,

protože je to právě naše svobodná volba, která je spoluúčastí na působení Boha v tomto světě. Jde tedy o kombinaci božského a lidského působení, které nelze oddělit, ale vlastně ani tak úplně sloučit. Při hledání současných apoštolských preferencí generální představený Arturo Sosa konkrétně zdůraznil devět bodů nutných k dobrému rozlišování (viz zvláštní textový blok).

Ze všech zmíněných předpokladů bych chtěl vývoj Tovaryšstva krátce ukázat na bodu číslo 2, který se týká účastníků rozlišování. Jezuité jsou především kněžský řád a někdy se to odráželo na přístupu ke členům řádu, kteří nejsou kněžími (bratři), a i k ostatním lidem. Mělo to i své objektivní důvody, jako třeba nemožnost zajistit kvalitní vzdělání pro všechny, což je teprve novověkým výdobytkem, ke kterému snad přispěli i sami jezuité. V tomto postoji se ale odrážely i rysy toho, co papež František nazývá klerikalismem. Jde vlastně o sebestředné strhávání moci a pozornosti na sebe z egoistických důvodů. Nezapomeňme totiž, že egoismus může být vlastní nejen jednotlivci, ale i skupině, v tomto případě kléru.

Dnes oproti tomu vidíme velký posun, který dokládá, že samo pojetí rozlišování v ignaciánské tradici podléhá rozlišování. Dnes jsou totiž k rozhodování zváni ve větší míře jak řeholní bratři, tak i ostatní spolupracovníci. Projevuje se to i na jazyku, který v rámci řádu používáme. Za-

tímco dříve se hovořilo o spoluúčasti našich spolupracovníků na nějakém díle, dnes spíše říkáme, že jsme i my spolupracovníky na tom kterém díle. Jednoduše, slovy papeže Františka, snažíme se o stále inkluzivnější a širší „my“. To neznamená ztrátu identity (jsme jezuité), ale vědomí toho, že při účasti na mnoha společných dílech vlastně nemáme právo a často ani znalosti na to, se nad někoho vyvyšovat. Jedeme v tom v dobrém slova smyslu společně.

Pokud bychom celou záležitost měli shrnout, rozlišování je součástí jezuitské tradice, ale doznává určitých změn. Stále rosteme v chápání jeho důležitosti a specifik. Rozhodnutí jsou oproti dřívějšímu konána mnohem více za pomoci konzultace odborníků nebo těch, s nimiž spolupracujeme.

Čtenáři nepochybně nemůže uniknout podobnost s procesem, který hýbe celou církví. Proces synodality vychází nepochybně z tradice, jejíž součástí byla i formace papeže Františka. Zároveň by ale bylo mylné považovat rozlišování za vynález sv. Ignáce. Dokázal ale formulovat, jak v procesu rozlišování skloubit aktivity ze strany Boha i člověka. Jde o způsob, jak se stát prostředníky uskutečňování Boží lásky skrze svůj život. Nelze opominout ani další motiv: význam společného rozlišování totiž potvrzuje i fakt, že nikdo z nás není neomylný. Přijmutí toho, že pravdu může mít i někdo jiný a že otázky, které život přináší, většinou nejsou černobílé, je vlastně už samo počátkem moudrosti.

Pavel Band'ouch SJ

Předpoklady pro společné duchovní rozlišování

Podle listu P. Artura Sosy SJ

1. Dobrá volba záležitosti – je důležité na základě hodnověrných informací stanovit, co vlastně budeme rozlišovat (předmět rozlišování).
2. Vědět, kdo by se měl podílet na rozlišování a proč.
3. Vnitřní svoboda účastníků.
4. Jednota myslí a srdcí – nikoli uniformita, ale vědomí, že cílem je naplnit Boží vůli a být ochotni v tomto duchu do rozlišování vstoupit.
5. Znalost toho, jak rozlišovat.
6. Společná modlitba.
7. Vedení duchovních rozhovorů.
8. Systematická praxe examenu.
9. Stanovit už od počátku, jak bude dosaženo konečného rozhodnutí.

Lidé se umí shodnout

Rodák z Košic v době dospívání našel cestu k Bohu. Stal se jezuitou a vědcem. Přestože je knězem, zabývá se dějinami astronomie, robotizací dalekohledu, exoplanetami nebo ochranou noční tmy. A jak sám říká, Bůh je pro něho tím, kdo tomu všemu dává smysl.

Pavle, tys byl pokřtěn, ale neměls klasické katolické vychování, náboženství ve škole atd. Co tě přivedlo k víře?

Moje první konverze byla dost dramatická a proběhla, když mi bylo 12 let. Bolestně na mě dolehlo, že svět sám o sobě je „marnost nad marnost, a vše je marnost“ (Kazatel 1,2). Svět sám o sobě postrádá smysl a nic na tomto světě nemůže světu smysl dát. Obrat nastal jedno hezké odpoledne, když mi došlo, že i když všechny tyto chmurné úvahy jsou správné, svět přesto může být obdařen smyslem, a to „zvenčí“. A tím, kdo všemu dává smysl, je Bůh.

To mě vedlo k četbě katechismu i Písma svatého. Po pár letech jsem díky maminčiným brněnským přátelům (my jsme žili v Košicích) přistoupil k prvnímu svatému přijímání a později i k biřmování. Odehrávalo se to „diskrétně“, aby maminka neměla další nepříjemnosti se Státní bezpečností.

V těch letech jsi měl i mystický zážitek...

...a záhy jsem na něj zapomněl. Prostě jsem jej odsunul do pozadí.

Jak je možné na něco takového zapomenout?

Myslím, že to není výjimka, ale spíše pravidlo. Dobrým příkladem je proměnění Páně na hoře Tábor, kde ukázal apoštolům část své slávy, aby je připravil na události, které měly přijít. Kdo ví, do jaké míry apoštolové s touto milostí pracovali, zda z ní dokázali čerpat právě ve chvílích, kdy viděli svého Pána a Mistra odsouzeného, zneuctěného atd. Myslím, že text vůbec nenaznačuje, že by jim to v danou chvíli pomohlo. Báli se a utekli, a teprve po letech jim došlo, že se tam něco stalo. Takže si myslím, že nejsem sám a jsem v dobré společnosti. Lidé, kterých se Pán Bůh nějakým způsobem dotkne, často tento dotek správně pojmenují až mnohem později.

V Praze jsi vystudoval fyziku elementárních částic. Nějaký čas jsi byl během studia i v CERNu. Co nakonec rozhodlo o tom, že jsi vstoupil do jezuitského řádu?

Již v 17 letech mi bylo jasné, že bych se měl stát knězem, ale rozhodl jsem se tento krok odložit. Záminkou mi byla abnormální situace církve v ČSSR. To bylo v roce 1987. Tak se stalo, že jsem šel na Matematicko-fyzikální fakultu Univerzity Karlovy. Během vysokoškolských studií jsem stále jasněji pociťoval nepokoj. Všude jsem viděl znamení, že nemám vstup do řádu oddalovat. Přitom jsem si řeholní život představoval v těch nejčernějších barvách.

Nicméně, onen vnitřní neklid byl natolik nepříjemný, že jsem se ke vstupu do řádu přece jen odhodlal. A opravdu, nepokoj zmizel okamžikem vstupu do noviciátu 14. srpna 1995 v Kolíně. Přitom jsem tam prožíval docela nepříjemné situace. Ale místo onoho vnitřního neklidu vládl v hloubi mého srdce pokoj. Veškeré nepříjemnosti byly jako vlny na povrchu, které nijak nerušily pokojné hlubší vrstvy mého nitra. Našel jsem své místo.

Při studiu filozofie ses setkal s profesorem Michalem Hellerem. Byl to on, kdo tě tehdy nejvíc povzbuzoval, aby ses znovu vrátil k vědě?

Již jsem zmínil, že jako mladý vysokoškolák jsem vstoupil do světa vědy tak trochu „náhodou“. Fyzika mě zajímala, ale od fyziků samotných jsem moc nečekal. Vědce jsem si představoval jako podivíny bez valných lidských kvalit. O to více mě mile překvapilo, že vědci, jak jsem je poznával např. v CERNu, jsou sice podivíni, ale že jsou vášnivě zaujatí tajemstvím, do kterého jsou ponořeni, že většina z nich má hlubokou pokoru, která pramení z vědomí vlastních omezení, že velkoryse jeden druhému pomáhají atd.

Když jsem pak vstoupil do Tovaryšstva, myslel jsem, že se vědě již nebudu věnovat. Zároveň jsem ale doufal, že se snad jako jezuita někdy mezi fyziky občas podívám, abych možná mohl některé z nich doprovázet jako kněz. Toto bylo moje rozpoložení, když jsem studoval filozofii v Krakově. Kolem profesora Hellera, u něhož jsem psal závěrečnou práci o nelokalitě kvantové mechaniky, tam byla skvělá interdisciplinární skupina. Někdy v květnu 1999 mi řekl: „Církev Vás potřebuje na Vatikánské observatoři.“ Nepovažoval jsem to za praktické a pustil to z hlavy. Profesor Heller však nezapomněl a zařídil, že otec George Coyne SJ, tehdejší ředitel Vatikánské observatoře, mě v létě 2001 pozval na měsíc do Castel Gandolfa. Po návratu jsem o tomto apoštolském díle vyprávěl českému provinciálovi Vojtěchu Suchému. Zřejmě jsem mluvil s nadšením, takže mi otec Suchý řekl, abych se v Paříži (kde jsem tehdy studoval teologii) porozhlédl po nějakých přednáškách z astrofyziky.

Budova dalekohledu Vatikánského
observatoře na hoře
Mount Graham v USA
(Foto Vatican Observatory)

Nakonec jsi po teologii obhájil ve Francii doktorát z astrofyziky. Dá se laikovi srozumitelně vysvětlit, čím ses ve své práci zabýval?

Klíčem k pochopení je vlastnost světla (a vlnění vůbec) zvaná difrakce. Mimochodem, difrakci objevil otec Francesco M. Grimaldi SJ a jistou roli sehrál i pražský profesor Jan Marek Marci z Kronlandu. Každoročně tuto látku probírám se svými studenty dějin astronomie na Arizonské univerzitě. Moc valný úspěch nemívám, takže odpověď na tvou otázku asi bude: „Spíš ne.“ Ale zkusím to.

Víme, že kolem většiny hvězd obíhají planety. Tento poznatek je nepřímý. Pečlivě zkoumáme světlo hvězd a z něho vyvozujeme přítomnost planet, tzv. exoplanet. Exoplanety samotné nedovedeme pozorovat. Svítí příliš slabě a jsou příliš blízko (v malé úhlové vzdálenosti) od svých mateřských hvězd. Je to jako světluška půl metru od reflektoru majáku. Typická hvězda je deset miliardkrát jasnější než exoplaneta. Ale to není všechno. Maják i se světluškou jsou ve Splitu a my jsme v Praze. Tím se to kapánek komplikuje. Ale ani to není všechno. Jak ve Splitu, tak i v Praze je mlha (tzv. zodiakální světlo). Tím se náš úkol komplikuje ještě víc. No a my nechceme jen konstatovat, že přes všechny tyto překážky světlušku dovedeme spatřit. My chceme zajít dál. Chceme změřit odstíny barev na světluščině břišku.

Klíčový problém přitom plyne z difrakce světla. Velmi vágně řečeno, světlo se chová jako vlnění. Vlna s sebou nese jistou část informace o svém zdroji, nikoli však informaci kompletní. Tak třeba z vlnek na rybníce nepoznáte, jaký tvar měl kamínek, který rozčeřil hladinu. Byl hranatý nebo oblý? To se z vlnek nedá vyčíst. Toto principiální omezení je jednou z mnoha podob difrakce.

Pokud jde o exoplanety, rádi bychom je „viděli“. K tomu musíme umět rozpoznat světlo exoplanety v přívalu světla z příslušné mateřské hvězdy. Vlastně je potřeba „ošidit“ difrakci. No a o tom byl můj doktorát.

Od r. 2012 jsi zástupcem ředitele Vatikánské observatoře pro vaše arizonské pracoviště. O co se jedná?

Již 30 let díky spolupráci s Arizonskou univerzitou má Vatikánská observatoř v jižní Arizoně svůj vlastní dalekohled. Hlavní zrcadlo má průměr 1,8 m. Je na skvělém místě. Je to Mount Graham, 3200 m n. m., asi 120 km vzdušnou čarou od univerzitního areálu v Tucsonu, kde máme kanceláře. Autem tam jsme za 3,5 hodiny.

Co je tvým úkolem v tomto vědeckém pracovišti?

Pustili jsme se do výměny řídicího systému. Chceme z něj mít robotický dalekohled, tzn. chceme, aby uměl pracovat bez dozoru. Doposud to totiž funguje tak, že když chcete použít dalekohled, vysvětlíte svůj badatelský projekt příslušné komisi a ta vám přidělí jistý počet nocí. No a pak tam ve stanovenou dobu zajedete. Pozorovací rozvrh se sestavuje dvakrát v roce. To je příliš těžkopádné.

Mým hlavním úkolem je robotizace dalekohledu. Právě jednáme o smlouvě s hradeckou firmou ProjectSoft, která je světovou špičkou, co se týče automatizace dalekohledů. Podílím se i na dvou výzkumných projektech. Oba se týkají exoplanet, tedy planet mimo Sluneční soustavu. Kromě toho pečuji o administrativní stránku naší spolupráce s Arizonskou univerzitou, učím tam dějiny astronomie a v neposlední řadě po boku kolegů bojuji za ochranu noční tmy, aby nás světelný smog nevyhnal i z Arizony, jako kdysi z Říma.

Rád bych se nyní dotkl tématu tohoto čísla bulletinu. Jaké máš zkušenosti s komunitním procesem rozhodování v rádu a mimo rád?

K práci každé observatoře patří komunitní rozhodovací procesy. Když je potřeba něco zásadního zvážit, tak se ad hoc vytvoří tzv. Science Advisory Committee („poradní vědecký výbor“, dále SAC), který dostane určitý charter („podrobné zadání“). SAC mohou tvořit lidé z dané instituce, nebo to mohou být odborníci odkudkoli. SAC pracuje několik měsíců na zprávě, která je odpovědí na zadání. Tato práce není honorovaná, i když se jedná o desítky hodin. Lidé to berou jako samozřejmost.

Co se týče rozhodovacích procesů v rámci astronomické komunity na *University of Arizona*, stále mě velmi překvapuje, že jsou založeny na konsensu. Máme tady například podpůrnou organizaci, která zajišťuje chod dalekohledů na Mount Graham (elektrina, voda, internet, úklid, údržba silnice...). Její rozpočet schvaluje konsorcium zainteresovaných institucí. Rozhodování je konsensuální. Za celá ta léta, co to funguje, nenastala situace, že by se konsensus nepodařilo včas najít. Ale není to jen konstatování dosavadní praxe. Ani v samotných stanovách není uveden žádný alternativní rozhodovací me-

chanismus. Rozhodnutí nemůže být přijato, dokud s ním nesouhlasí všichni. A takových konsorcií je tady celá řada.

Co je podle tebe zapotřebí, aby komunitní rozlišování dobře fungovalo?

Cílem komunitního rozlišování je konsensus ohledně nějaké nastávající mise. Z pohledu křesťana se jedná o to, že Bůh má pro nás nějaký úkol, nějaký projekt, a my se ztišíme, abychom tuto výzvu ve svých srdcích zaslechli. Má to probíhat společně a momentem potvrzení je právě dar, který bych popsal jako souznění srdcí, tedy jakési sdílené nadšení pro věc. V jezuitské teorii komunitního rozlišování se k tomuto cíli „nasadí“ společná modlitba, jejíž podstatou má být naslouchání. Kupodivu mí světští kolegové běžně dosahují stejných výsledků – alespoň navenek tak vypadají – aniž by se modlili.

Takže tuto problematiku vidím v jistém smyslu současně cynicky a idealisticky. Jezuité často o komunitním rozlišování mluví a mají velmi pěknou teorii, jak je provádět. Ale za 27 let v řádu jsem ani jednou neviděl skupinu jezuitů provádět komunitní rozlišování. Odtud ten cynismus. Na druhé straně vidím, že lidé dobré vůle se dovedou domluvit, dovedou společně hledat optimální strategii pro budoucnost a dovedou se společně nadchnout pro dobré dílo. A funguje to bez explicitního zapojení principů ignaciánské spirituality. Stačí trocha zdravé pokory, společné zaujetí pro věc, úcta ke svým kolegům a kapánek velkorysosti. A to je pro mě ohromná útěcha, protože to vidím jako důkaz, že my lidé máme Bohem danou schopnost spolupracovat na dobrém díle.

Připravil Jan Regner SJ

P. Pavel Gábor SJ (*1969, Košice) před vstupem do jezuitského řádu (1995) vystudoval fyziku elementárních částic na MFF UK v Praze. Po noviciátě v Kolíně studoval filozofii v Krakově. Pak učil na VOŠ Caritas v Olomouci.

Základní studium teologie absolvoval na Centre Sèvres v Paříži v letech 2000–2003. Po kněžském svěcení, dvou letech pastorační praxe a postgraduálního studia teologie na CMTF Univerzity Palackého v Olomouci se vrátil do Paříže, kde v roce 2009 získal doktorát z astrofyziky. Třetí probaci absolvoval v roce 2010 v Austrálii. Od roku 2010 působí ve Vatikánské observatoři v arizonském Tucsonu.

Od roku 2012 je zástupcem ředitele observatoře.

Svobodu a lásku nám nevezmou

Napadení Ukrajiny Ruskem vyvolalo šok z války i solidaritu s ukrajinským národem. V rozhovoru tohoto čísla jsme se proto rozhodli dát slovo slovenskému jezuitovi Jánu Burdovi, který žije uprostřed dění ve Lvově.

Od roku 2019 působíš na Ukrajině. Co tě přitáhlo k této misi? Jak ses o ní dozvěděl? Nebo jsi ji dostal jako poslání od představených?

Na Ukrajinu jsem se poprvé dostal v rámci tzv. třetí probace, kde jsem měl absolvovat zkušenost se sociální službou. Po skončení probace jsem byl přesvědčen, že se vrátím na Slovensko, vždyť jezuitů je tam stále méně a méně. K mému překvapení se ale otec provinciál rozhodl vyslyšet žádost komunity Archa ve Lvově, abych tam pobyl alespoň rok už ne jako sociální pracovník, ale jako spirituál komunity. Z jednoho roku se to pak natáhlo už na tři. Prožili jsme pandemii a teď tady máme velkou válku (malá byla již od r. 2014). Já osobně jsem nikdy nechtěl být misionářem, mně bylo na Slovensku vždycky dobře (smích).

Jak dlouho komunita Archa na Ukrajině působí a nakolik je spojena s jezuitou?

Ukrajinská komunita Archa (Лярш-Ковчег) formálně vznikla v roce 2008. Předcházelo jí setkávání Přátel (naše označení pro lidi s poruchami mentálního rozvoje) s asistenty – dobrovolníky v rámci hnutí Víra a světlo. Samotnou myšlenku zřídit komunitu Archa na Ukrajině přinesla krátce po rozpadu Sovětského svazu hudebnice ukrajinského původu Zeňa Kušpeta z Kanady a tehdejší student z USA Boris Gudziak. S námi jezuitou nebyla nějak zvláště spojena. Jen v rámci své pastorační praxe v ní působil náš tehdejší scholastik Andrij Zelinskij.

Co máš v rámci komunity na starosti? Jaká byla tvá hlavní úloha ještě v mírových dobách před ruskou agresí?

Archa je pro mě něco jako farnost. Skládá se ze tří hlavních skupin „farníků“: první skupinou jsou naši Přátelé. Denně se spolu modlíme, jednou za měsíc je zpověď (kdo chce) a svaté přijímání. A protože Přátelé od pondělí do pátku přicházejí na pět různých stacionářů, potřebuji týden, abych je všechny

navštívil. Druhá skupina jsou asistenti a další zaměstnanci. Mají stejná práva a potřeby jako Přátelé. Pro obě skupiny připravuji velkopostní duchovní obnovy, pro Přátelé také před Vánoci a pro zaměstnance víkendové rekolekce na podzim. Třetí skupinou jsou rodiče a blízcí příbuzní našich Přátel a asistentů, dobrovolníci a lidé blízcí Arše. S opatrovníky míváme formační setkání jednou měsíčně. Rovněž tak s asistenty. Před pandemií jsme měli každé dva týdny společné setkání celé Archy, všech pět stacionářů. Jedno začínalo sv. liturgií, druhé bylo více zábavné. Covid mnohé aktivity změnil, ale on-line setkání a zoom-liturgie nám pomáhají udržet kontakt mezi všemi členy společenství. Od té doby také na každou neděli píše v ukrajinštině „List“ – krátkou katechezi nebo kázání na evangelium. Už jich byla více než stovka.

Kromě kněžských povinností dělám ještě řidiče, poradce naší ředitelce, podle potřeby a možností zaskakuji za nemocné asistenty, snažím se udržovat kontakt s dobrými lidmi na Slovensku, kteří nám i finančně pomáhají. Archa tady totiž funguje jen z toho, co si na sebe „vydělá“, od státu nedostává žádný příspěvek. Bez projektů a zahraničních nadací by její existence nebyla myslitelná. A při přípravě projektů či jejich vyhodnocování se taky hodí „názor člověka z Evropy“. Řeknu vám, vůbec se tu nenudím.

Hovoříme spolu dva měsíce od napadení Ukrajiny ruskou armádou (24. 2.). Jak jste prožívali začátek agrese a jak se s ní vyrovnáváte po uplynutí několika týdnů?

Začátek byl velice emotivní. Jednak nikdo nevěděl, co se bude dít, a první sirény pro letecký poplach byly spouštěče vnitřní paniky, strachu o vlastní život a životy svých nejbližších. Myslím, že většina z mých kolegů nebyla připravena uvěřit, že to ruský prezident udělá a nařídí zaútočit najednou na celou Ukrajinu ze všech možných stran. Vše, co bylo možné, se zastavilo. Po prvním víkendu už bylo zřejmější, že Lvov je v relativním bezpečí, strach (který se ovšem úplně neztratil) vystřídal jako hlavní pocity hněv, bezmocnost a „ztracenost“. Muži věděli, že musí zůstat a být připraveni na případnou mobilizaci, ale ženy, zvláště matky, začaly řešit, co dělat. Ale to už do města proudili první uprchlíci z Kyjeva, pak došli i z Charkova, čím dál víc a chudších. Na ulicích se objevila spousta aut z východních oblastí Ukrajiny a kupující v obchodech mluvili častěji rusky než ukrajinsky. A poněvadž v prvních dvou týdnech Lvov nebyl zasažen raketami s plochou dráhou letu, všichni se nějakým způsobem zapojili do dobrovolnictví – ať už ve službě uprchlíkům, nebo přímo armádě. Kdo nemohl ani jedno, ani druhé, modlil se za všechny. V Arše jsme přešli na on-line setkávání. Zní to paradoxně, ale díky covidu jsme již měli své zkušenosti a postupy. Když první a největší vlna uprchlíků začala

Ve Ivvovské komunitě Archa říkají svým klientům Přátelé (Foto archiv J. Burdy)

opadat, situace na frontách se vyjasnila a útok z Běloruska se zdál stále víc nepravděpodobný, plánovali jsme podle možností obnovit činnost stacionářů. Tehdy přišel raketový útok na blízký Javoriv a chuť opustit domovy a začít se učit žít v podmínkách velké války znovu opadla. S počátkem dubna jsme ale otevřeli dva stacionáře, kde se střídají Přátelé ze čtyř stacionářů. Ne úplně všichni, někteří rodiče se rozhodli ještě je nepouštět ven. A po týdnů jsme otevřeli i třetí, největší stacionář Nazaret. Teď tedy máme denně 34 Přátel ve třech stacionářích (s možností rychlé evakuace do úkrytů v případě poplachu), s dalšími osmnácti jsme v kontaktu po telefonu nebo přes internet.

Jak to vše prožívají vaši svěřenci a spolupracovníci?

Přátelé situaci nemohou chápat. Vědí, že příčinou, proč nemohou přicházet „do práce“, je válka a Putin, ale co to znamená, to už nemohou domyslet. Mají svůj svět, kde všechno vypadá jako dřív. Proto se jim nelíbí, že musí být doma, izolovaní od svých (často jediných) přátel z Archy. Ale jsou také zvyklí, že většinu rozhodnutí za ně dělají jiní, tak to přijímají ve stavu, řekl bych, zvykové rezignace. Obnovení stacionářů přivítali s radostí a úlevou. Podobně jako asistenti. I pro ně je lepší a psychicky snazší pracovat v živém kontaktu

Archa je pro mě něco jako farnost, říká Jan Burda. Patří do ní Přátelé, asistenti a další zaměstnanci, a také jejich rodiče a příbuzní
(Foto archiv J. Burdy)

s Přáteli, vycházet z domu, setkávat se s kolegy. Nic na tom nezměnily útoky v samotném městě 26. března a 18. dubna ráno. Za tu dobu jsme se naučili se sirén příliš nebát a prostě přijmout to, že jsme smrtelní a jednou umřít musíme. Kdy, kde a jak se to stane, to ví jen Bůh. Jsme přesvědčeni, že naší úlohou je dělat tady a teď to, co je naším posláním, nejlépe, jak umíme. Že přesně to je naše nejlepší odpověď na vzniklou situaci a že právě tak nejvíce pomůžeme našim obráncům, naší zemi.

Nyní pomáháte lidem, kteří prchají před válkou. Co jim poskytujete a kdo všechno vám pomáhá?

Ještě na začátku pandemie jsme „zavřeli“ náš dům, ve kterém pracovali čtyři asistenti a kam na týden přicházeli bydlet Přátelé. Byla to taková naše i jejich příprava na situaci, kdy nebudou moci být doma, například pro nemoc rodičů a podobně. V domku zůstaly bydlet dvě asistentky a dva nájemci a začal sloužit jako stacionář Úsměv. Již první válečný víkend jsme tam přijali první uprchlíky. Bylo nám jasné, že náš dům musí nyní sloužit potřebným právě takto. Nadále v něm bydlí jedna naše asistentka a 8–12 běženců, podle situace. Březen jsme finančně zabezpečili z našich nevelikých rezerv. Při odchodu skupiny mladých vědců z Charkova nám tito proplatili fakturu za topení. To však byla mezi běženci výjimka. Díky organizaci Xavier Network již máme na účtu prostředky na další měsíce, takže budeme v této naší službě pokračovat.

Podobný, ale větší dům pro převážně zahraniční uprchlíky jsme tu jako jezuité měli již před válkou. Je součástí naší sítě Jezuitské služby uprchlíkům (JRS,

Jesuits Refugee Service). Má kapacitu 24 lůžek a vlastní personál (vedoucí, kuchařka, údržbář a vrátný). V sousedních Brjuchovičích právě chystáme otevření dalšího takového domu pro „vnitřní přesídlence“ v pronajaté budově. Tyto projekty financuje Tovaryšstvo.

Díky podpoře mých slovenských přátel také děláme pirohy v naší Archové pirohárně. Nestihli jsme ji otevřít oficiálně, ale máme již všechno potřebné vybavení, tak vozím naše pirohy komunitě St. Egidio, která je pak vaří a rozdává potřebným.

Jak se vám uprostřed nejistot války daří udržet naději a důvěru v Boha? Co vás posiluje?

Je to naopak. Válka v nás prohlubuje důvěru a spoléhání na Boží milosrdenství a prozívatelnost. Jsme vděční za každé nové ráno, za každý den bez sirén. Když jsem po týdnu viděl, že popeláři vyvezli odpad z popelnic, zalil mě takový radostný pocit, jako by bylo velikonoční ráno. Život je! Prostě není všemu konec – popeláři pracují! Každý z nás má podobné zážitky.

Jak říká naše asistentka Lesja, siréna je signál k modlitbě. Vždy bere svou mámu do krytu a tam se modlí. Naše společná setkání, ať už skutečná nebo po internetu, pravidelné sdílení, jak se kdo cítí, modlitba naší křížové cesty vytvořené v podmínkách této války, společná práce ve stacionářích nebo mimo ně, to všechno je zdrojem síly, nového odhodlání bojovat až do vítězného konce.

A naopak, zvládat svůj vlastní stres a strach, pomáhat v tom jiným, poslouchat válečné zповědi, řešit milióny drobností, nemoci si naplánovat cokoli kvůli sirénám a udržovat komunikaci s „celým světem“, který prahne po informacích a chce nějak pomoci, to vyčerpává. Ale učíme se být silnější než to, co nás oslabuje. A Bůh je s námi. Svobodu myslí a ducha, přesvědčení, že stojíme na straně pravdy, to nám nikdo nevezme. Ano, můžeme být připraveni o život, ale jenom ten pozemský. Svobodu a lásku nám nevezme nikdo. A to je naše vítězství. „Neboť s námi je Bůh (Iz 8,10).“ Kristus vstal z mrtvých! – *Christos voskres!*

Ptal se Petr Havlíček SJ

P. Ján Burda SJ (*1973) pochází z obce Ruská Kajňa v okrese Humenné na Slovensku. V roce 1999 vstoupil do Tovaryšstva Ježíšova. Kněžské svěcení ve východním obřadu přijal v roce 2008. Od tohoto roku působil v Trnavě v řeckokatolické farnosti. Na Papežském orientálním institutu v Římě absolvoval licenciátní studium patristiky, poté od září 2015 nastoupil ke službě ve vysokoškolské pastoraci v UPeCe Bratislava. Od září 2019 žije v ukrajinském Lvově, kde působí v komunitě Archa.

Nová provincie rok poté

Na konci dubna 2022 uplynul rok od vzniku Středoevropské provincie Tovařystva Ježíšova. Zahrnuje několik dříve samostatných provincií – německou, rakouskou, litevsko-lotyšskou a švýcarskou. První výročí jejího vzniku je vhodným časem pro malé ohlédnutí.

„Mám radost, protože celý předchozí proces rozlišování ukázal, že založení středoevropské provincie není pouze organizační záležitostí, ale spíš aktivní odpovědí na změny a výzvy naší doby,“ prohlásil generální představený Arturo Sosa ve videoposelství, které zaslal jezuitům, jejich spolupracovníkům a sympatizantům z této rozsáhlé provincie. Nové uspořádání spojilo 27. dubna 2021 jezuitu z velmi rozdílných zemí. Bylo plodem velmi dlouhého rozlišování a jen závěrečná fáze tohoto procesu trvala čtyři roky. Na povrch tak vypluly názorové rozdíly, které například přiměly maďarskou provincii odstoupit od tohoto projektu a vydat se vlastní cestou.

Multikulturní charakter

Generální představený A. Sosa přirovnal novou provincii k počátkům jezuitského řádu, protože „první společníci“ byli také skupinou mužů z různých zemí, kultur a jazykových oblastí. Podle jeho názoru musí řád lépe odpovědět na to, co Evropa a celý svět potřebuje. Je nutné hledat cesty

k usmíření, k jednotě bez uniformity, stále více prožívat, nakolik rozdíly mohou být obohacující a jak dalece může společné dobro zvítězit nad projevy individualismu a sektářství.

Vznik tak velké a pestrobarevné provincie již přinesl první výzvy a radosti. Nebylo vždy jednoduché skloubit napětí mezi místními a celoprovinčními potřebami. Na jedné straně je nutné působit uvnitř určité kultury a vycházet v ní vstřícně konkrétním lidem, na druhé straně je neméně důležité naslouchat spolubratrům z jiných kultur a vytvářet podmínky pro synergii ve společném poslání, které koneckonců vychází ze stejného duchovního základu. Nová provincie díky tomu pomáhá jednotlivým členům opustit příliš úzké vnímání skutečnosti a kreativně hledat cesty, jak působit plodněji v rychle se měnícím světě.

Spiritualita, vzdělávání a „sociálně-ekologické záležitosti“ – takové jsou tři hlavní priority středoevropské provincie. Bylo nutné uspořádat řídicí struktury spíše podle apoštolských

oblastí než na regionální či národní úrovni. Na nové provinční mapě se setřely hranice jednotlivých zemí, rozestat lze jen jednotlivá města a komunity, ve kterých jezuité působí. To výstižně vyjadřuje i brožura pro komunitní modlitbu v angličtině, francouzštině, němčině, latině, lotyštině, litevštině a švédštině. Do provinčních setkání byly ještě silněji začleněny prvky ignaciánské spirituality, prostor pro ticho, duchovní rozhovory a komunitní rozlišování.

Nový provinciál a patron

Nové uspořádání sjednotilo předchozí jezuitské provincie v Německu, Rakousku, Švýcarsku, Litvě a Lotyšsku a zahrnuje také oblasti ve Švédsku a americkém Chicagu. V době založení měla nová provincie 36 komunit s celkem 419 členy. Provinciálem se stal P. Bernhard Bürgler SJ (*1960), dosavadní představený rakouské provincie, který se v posledních letech intenzivně podílel na přípravě sloučení.

Založení nové provincie bylo příznačně naplánováno na 27. dubna, kdy má svátek svatý Petr Kanisius, patron jezuitů ve střední Evropě. Stalo se tak v den jubilejních 500. narozenin tohoto světce. „Příklad svatého Petra Kanisia nás motivuje,“ prohlásil při té příležitosti provinciál Bürgler a upozornil na Kanisiovy boty uchovávané v jeho rodném městě Nijmegen, které jsou opotřebované díky jeho dlouhým cestám. Jsou symbolem neúnavné připravenosti ke službě

Provinciálem středoevropské provincie byl jmenován rakouský jezuita Bernhard Bürgler (Foto Christian Bargehr)

v bouřlivé době. Podle představeného nové provincie musí být každý jezuita i dnes připravený k obrácení a ochotě znovu a znovu se nechat povolávat do služby evangelia a srozumitelně ho tlumočit do jazyka současné doby. Kanisius, který doslova prošlapal celou Evropu, se stal „stavitelem mostů mezi měnicími se myšlenkovými, kulturními a náboženskými světy,“ dodal provinciál Bürgler.

Přestěhování noviciátu

Výraznou změnou bylo přesunutí jezuitského noviciátu středoevropské provincie z německého Norimberku do rakouského Innsbrucku na konci února 2022. Noviciátní společenství se kvůli úbytku povolání stalo pro

velký dům v německém Bavorsku příliš malé. V Innsbrucku se noviciát přestěhoval do koleje, kde už žije několik mladých jezuitů, zejména postgraduálních studentů. Na stejném místě sídlí i komunita mladých dospělých, kteří hledají své povolání. „Pro mladé muže, kteří chtějí zjistit, zda jsou povoláni k jezuitům, jsou skupiny vrstevníků nezbytné. Taková skupina v Norimberku scházela, a to se stalo rozhodujícím důvodem pro změnu místa,“ vysvětluje novicmistr P. Thomas Hollweck SJ.

S novicmistrem v Innsbrucku nyní sídlí i Sebastian Ortner SJ, který je jeho asistentem (sociem). Po prvních pěti měsících noviciátu v Norimberku se do Innsbrucku přestěhovali i dva novicové: Gabrielius Zaveckas a Matteo Piccioni. Na novém místě je sice těžké najít potřebný klid pro modlitbu a rozlišování, na druhou stranu „v Norimberku došlo v některých ohledech k předávkování mlčením,“ říká s úsměvem novicmistr Hollweck. Přesun do Innsbrucku je pro něj víc než jen změna místa: „Je to také nový začátek, a to jak z hlediska obsahu, tak i struktury a způsobu, jakým chceme noviciát utvářet.“

Média a periodika

Založení nové provincie také nutně vedlo k adekvátní prezentaci na internetu. Webová stránka Jesuiten.org nyní nabízí novinky, svědectví a úvahy ze všech regionů nové provincie. Nechybí ani profilové stránky jednot-

livých jezuitů. Provinční stránka je v současné době trojjazyčná a obsahuje německou, litevskou a francouzskou verzi.

Jezuité sdružení v nové provincii dostali logo, které jasně vyjadřuje nový začátek, úsilí o spojení tradice a současné identity. Dominuje na něm tradiční sluncem obklopená pečeť zakladatele řádu Ignáce z Loyoly, která se v různých podobách používá v celém řádu. Uprostřed jsou tři písmena „IHS“, Ježíšův monogram, který vznikl z řecké podoby jména Ježíš. Logo se už postupně objevilo na nových webových stránkách, na hlavičkovém papíře, v periodikách, videích a na sociálních sítích.

Začátkem března 2021 vyšlo první číslo odborného Časopisu pro teologii a filozofii (*Zeitschrift für Theologie und Philosophie*, zkráceně ZTP). Jeho digitální vydání bylo k dispozici již od února 2021 na provinčním webu. Nyní časopis vychází jako on-line periodikum s doprovodnou tištěnou verzí. Vznikl spojením dvou odborných časopisů s dlouholetou tradicí (*Theologie und Philosophie* a *Zeitschrift für katholische Theologie*) jako společný projekt tří univerzitních institucí, na kterých jezuité působí: v Mnichově, Innsbrucku a Frankfurtu. Čtyřikrát ročně nabízí na více než 150 stranách odborné teologické a filozofické eseje, ale také recenze aktuálních odborných publikací. Myšlenka sloučení obou časopisů navíc není nová, objevovala se již od dvacátých let 20. sto-

letí. Po 100 letech byla tedy konečně realizována.

Novou tvář dostal i časopis *Jesuiten*, který vznikl spojením rakouské a německé verze. Byl sestaven nový redakční tým mladých jezuitů z Rakouska, Německa a Švýcarska. Osobnosti z různých oblastí nové provincie překvapují pestrou paletou přístupů. V časopisu vznikla nová rubrika *Was macht eigentlich?* (Co vlastně dělá?), představující životní příběhy, které by mohly zapadnout.

Služba univerzálnímu poslání

Na bilancování je po roku existence nové provincie ještě brzy. Hlavní výzvu mnozí vidí v tom, jak navzdory rozmanitostem sloužit univerzálnímu poslání řádu. Právě to má být hlavním účelem restrukturalizace provincií. Je třeba ji vnímat jako duchovní proces, v němž se společně hledá to, co v současné situaci více odpovídá Boží vůli. Struktura řízení nové provincie už není organizována regionálně, ale podle apoštolských center. Důraz na apoštolát vyžaduje neustálý proces rozlišování a plánování. Aby nová provincie získala lepší přehled o technických a hospodářských zdrojích, proběhl interní audit všech komunit a děl. Jedna pracovní skupina také měla za úkol vytvořit administrativní zázemí provincie.

Velkou výzvou bylo sjednotit rozdílné způsoby jednání v různých oblastech provincie. Součástí této cesty bylo i napětí mezi rozdílnými před-

JESUITEN
in Zentraleuropa

Nová středoevropská provincie dostala také nové logo
(Repro archiv)

stavami, přístupy a rychlostí transformace. Tato proměna však není jen organizačním, ale i duchovním procesem. Vždy je důležité umět rozlišovat, mít odvahu k jasným a pokud možno jednomyslným rozhodnutím, ale také odhodlanost k jejich realizaci. To vše je možné tam, kde nechybí otevřenost, trpělivá ochota naslouchat a vzájemná důvěra.

*Podle dostupných materiálů připravil
Jan Regner SJ*

P. Vlastimil Ovčáčík SJ

28. 12. 1929 – 8. 4. 2022

Otec Vlastimil se narodil 28. prosince 1929 v Kunovicích. Navštěvoval gymnázium nejprve na Velehradě, pak ve Valašském Meziříčí. Po maturitě vstoupil 7. září 1948 na Velehradě do Tovaryšstva Ježíšova. Jako dvacetiletý novic prožil na Velehradě „Akci K“, kdy v noci ze 13. na 14. dubna 1950 byli všichni řeholníci odvezeni do centralizačních klášterů. Otec Vlastimil se dostal do Bohosudova, kde 7. září 1950 složil první sliby. V letech 1950–1952 sloužil u Pomocných technických praporů v Komárně, Podbořanech, Hajníkách a ve vojenské nemocnici Olomouc. Potom až do roku 1960 pracoval ve

vsetínské zbrojovce, v zemědělství v Kunovicích a jako údržbář v Charitě Velehrad. V květnu 1960 ho komunistická justice odsoudila za podvracení republiky. Rok a půl věznění strávil v rámci nápravně pracovního tábora pankrácké věznic na bytové výstavbě sídliště Nový Hloubětín v Praze. Po propuštění pracoval jako elektrikář a elektromechanik v Uherském Hradišti.

Ke kněžskému studiu se vrátil roku 1968 v Litoměřicích, když se uvolnila politická atmosféra. Na kněze byl vysvěcen 5. července 1971 v Brně biskupem Karlem Skoupým a působil na Hodonínsku ve Veselí nad Moravou, Kyjově, Strážnici a Kuželově. Poslední sliby složil 17. září 1984 v Brně. V roce 2008 se přestěhoval na Velehrad do kněžského domova Marianum a jako člen místní jezuitské komunity velmi obětavě vypomáhal se zpovídáním v bazilice a na Stojanově a duchovně pečoval o klienty ústavu sociální péče Vincentinum.

Ačkoliv se otec Vlastimil neustále potýkal s mnoha obtížemi a zdravotními těžkostmi, vždy v sobě nosil radost, že se mu dostalo daru žít v Tovaryšstvu a že smí být činný pro dobro duší.

Cestou obrácení se sv. Petrem

Každý rok dával kardinál Carlo M. Martini (1927–2012) duchovní cvičení různým skupinám kněží, ve kterých často komentoval některou z biblických knih. Duchovní cvičení s apoštolem Petrem jsou jedněmi z jeho posledních – jak sám uvádí v úvodu, dával je již na sklonku života ve svých osmdesáti letech. Jejich písemný záznam byl italsky vydán posmrtně v roce 2018. Oprávněně v nich můžeme vidět souhrn Martinioho celoživotní pastýřské zkušenosti.

Jako jezuita je Martini duchovním synem sv. Ignáce, a proto i ve svých duchovních cvičeních volně sleduje témata jeho exerciční knížky. Zejména ale vychází z důkladné exegeze biblických textů. U postavy sv. Petra si všímá jeho životního příběhu povolání a obrácení, které vidí v několika etapách. Nedrží se pouze jednoho biblického textu, ale zkušeně propojuje všechny důležité novozákonné prameny k osobě sv. Petra. V deseti kapitolách odpovídajících deseti dnům exercicií sleduje cestu od Petra jako rybáře se zázemím víry v židovské duchovní tradici až po Petra jako pastýře společenství Kristových učedníků.

Teologicky založenou exegezi ovšem Martini umí propojovat s pastorační zkušeností duchovního pastýře.

Carlo Maria Martini
Odvaha milovat. Duchovní cvičení s apoštolem Petrem

Karmelitánské nakladatelství, Praha 2022, 168 s.
 ISBN 978-80-7566-239-2

Umí klášť trefné otázky k reflexi vlastního života i nabízet praktické rady k duchovnímu růstu a prohloubení osobního vztahu s Kristem. Proto jej můžeme bez obav z přehánění považovat za skutečného církevního otce dnešní doby. V jeho podání vstupují teologie a žitá víra do stálého dialogu a tvoří jeden celek. Jeho duchovní cvičení se sv. Petrem o tom svědčí naprosto přesvědčivě.

Petr Havlíček SJ

Zprávy

Praha

■ Po první humanitární sbírce na pomoc Ukrajině spojili pražští jezuité síly s Akademickou farností Praha, aby mohli pokračovat ve shromažďování materiální pomoci. Díky dobrodincům byl na dvoře jezuitské rezidence postaven velký stan. Pro koordinaci sbírky vznikla webová stránka, ze které je možné finančně přispět na konkrétní potřeby. Několik tun pomoci bylo odesláno přímo na Ukrajinu i ve spolupráci s polskou Jezuitskou službou uprchlíků (JRS), materiální pomoc začaly dostávat také konkrétní rodiny uprchlíků v Praze, Děčíně a Kolíně. Ve spolupráci se ZŠ ve Štěpánské ulici a za podpory sponzorů vznikly v prostorách kostela sv. Ignáce učebny pro ukrajinské děti, které zde od konce března učí dvě ukrajinské učitelky. V podvečer se naopak konají kurzy češtiny pro ukrajinské maminky. V podkroví pražské jezuitské rezidence také našly domov dvě ukrajinské rodiny.

Praha/Brno/Olomouc

■ 400. výročí kanonizace sv. Ignáce z Loyoly a sv. Františka Xaverského si čeští jezuité připomněli o víkend 12.–13. března. Nejprve v sobotu 12. března sloužili slavnostní bohoslužbu v brněnském kostele Nanebe-

vzetí Panny Marie. V pražském kostele svatého Ignáce se týž den dopoledne uskutečnila duchovní obnova s P. Janem Adamíkem SJ a v neděli 13. března dopoledne sloužil slavnostní mši svatou biskup Karel Herbst. Oslavy byly zakončeny bohoslužbou v olomouckém kostele Panny Marie Sněžné, kde večerní nedělní mši svatě předsedal olomoucký arcibiskup Jan Graubner spolu s jezuitou ze tří komunit – olomoucké, hostýnské a velehradské.

Ústí nad Orlicí

■ Nakladatelství Grantis vydalo knihu vzpomínek na zemřelého kněze, jezuitu a politického vězně Jana Rybáře s názvem Rybář lidí. Autori vzpomínek jsou např. pomocný biskup pražský Václav Malý, teolog Tomáš Petráček, jezuita Jan Regner, farář v Neratově Josef Suchár, emeritní farář v Letohradě Václav Vacek, publicista Josef Beránek a další přispěvatelé, které Jan Rybář oslovil svým životem. Knihu připravila vedoucí Diecézního centra pro seniory v Hradci Králové Veronika Čepelková.

Brno

■ V rámci Velikonočního festivalu duchovní hudby se ve dnech 13. až 15. dubna v brněnském jezuitském kostele konal večerní cyklus zhudebněných responsorií Carla Gesualda

da Venosa z roku 1611. Provedení celého třídního cyklu, doplněného o příslušné chorální zpěvy, bylo svěřeno třem různým souborům – Czech Ensemble Baroque Quintet, Societas Incognitum a Ensemble Versus.

Děčín

■ Prostory děčínské jezuitské komunity v bývalém penzionu Palme se staly dočasným domovem ukrajinských uprchlíků. Od 23. dubna žije v šesti pokojích celkem čtrnáct osob, převážně matek s dětmi, které pocházejí z Nové Volovachy u Charkova, Mariupolu, Dnipra a Čerkas. Pokoje musely být nově vybaveny, aby mohly poskytnout domov rodinám na delší dobu. V plánu je také obnova malého dětského hřiště.

Klatovy

■ O víkendu 29. dubna – 1. května se konal již 14. ročník sympozia Barokní jezuitské Klatovy, který byl letos věnován tématu Barokní chrám. Na dvoudenní konferenci přednášející odborníci téma představili z pohledu historie, dějin umění, literatury i přírodních věd. Mši za zemřelé jezuity na závěr sympozia v bývalém jezuitském kostele předsedal P. Petr Havlíček SJ.

Vatikan

■ Papež František jmenoval 23. dubna prefektem Dikasteria pro službu integrálnímu lidskému rozvoji kard. Michaela Czerného SJ, který tento vatikánský úřad řídil ad interim od začátku letošního roku. Zároveň jmenoval sestru Alessandru Smerilliovou FMA sekretářkou téhož dikasteria a P. Fabia Baggia CS podsekretářem.

Řím

■ V reakci na vlnu uprchlíků, kterou způsobila válka na Ukrajině, se Jezuitská služba uprchlíků v Evropě (JRS Europe) zapojila do koordinace pomoci běžencům. Síť Xavier a JRS s kanceláři v Římě, Bruselu a Washingtonu aktivovaly své krizové programy prostřednictvím nevládních organizací a misijních kanceláří Tovaryšstva v Evropě, Austrálii, Kanadě a USA. Evropská JRS tak zajišťuje podporu jak na Ukrajině pro vnitřně vysídlené osoby, tak v sousedních zemích, které přijímají uprchlíky, jako v Polsku, Rumunsku a Maďarsku.

■ V sobotu 12. března přišel papež František do kostela Il Gesù v Římě, aby oslavil 400. výročí kanonizace sv. Ignáce z Loyoly a sv. Františka Xaverského. Spolu s nimi byli v roce 1622 svatořečeni také sv. Terezie od Ježíše, sv. Izidor Rolník a sv. Filip Neri. Byla to první společná kanonizace v dějinách. Slavnostní eucharistii k této příležitosti předsedal generální představený jezuitů P. Arturo Sosa, papež František přednesl homilii.

■ K 1. lednu 2022 bylo na světě 14 439 jezuitů, z toho 583 noviců, 2 587 scholastiků, 837 bratrů a 10 432 kněží. Geografické rozložení lze shrnout následovně: Jižní Asie (Indie a okolní země) 3 955, Pacifická Asie 1 481, Afrika 1 712, Evropa 3 386, Severní Amerika (konkrétně Kanada a Spojené státy) 2 046, Latinská Amerika (včetně Mexika a Karibiku) 1 859. Oproti roku 2021, kdy byl celkový počet jezuitů 14 818,

je to o 379 méně. Vliv na pokles počtu jezuitů měla covidová pandemie, protože na všech kontinentech mnozí nemoci podlehli. Také bylo obtížnější vstoupit do Tovaryšstva během lockdownu nebo cestovních omezení.

Loyola

■ Od 28. března do 1. dubna proběhl ve španělské Loyole kongres o spravedlnosti a ekologii. Kongresu se zúčastnilo více než dvě stě osob, aby diskutovaly o sociální spravedlnosti, udržitelnosti, migraci a spiritualitě. Účastníci byli z jezuitských institucí po celém světě – akademici, sociální delegáti, ředitelé sociálních center a další.

Norimberk

■ Jezuitský kostel svaté Kláry v Norimberku nabízí nový program pod názvem „Exit?“ určený lidem, kteří přemýšlejí o vystoupení z církve. Ti, kdo o své církvi pochybují, často obtížně nacházejí někoho, kdo by vyslechl jejich kritiku nebo jim prostě naslouchal. Podle P. Ansgara Wiedenhause SJ má nový program nabízet doprovázení těm, kdo odcházejí z církve, a ukazovat jim způsoby, jak mohou i nadále žít svou vírou a zůstat v kontaktu s některými známými věcmi. Takové otevřené nabídky jsou šancí, jak lidem nabídnout duchovní domov.

Jubilea

P. František Kuběna	Všemina	28. 8.	35 let kněžství
P. Pavel Bačo	Birmingham	31. 8.	30 let v TJ
P. Jiří Kovář	Děčín (Hostýn)	4. 9.	30 let v TJ
P. Petr Havlíček	Praha	14. 8.	25 let v TJ
Sch. Pavel Bandřouch	Řím (Praha)	6. 9.	5 let v TJ
Sch. Vladislav Šimák	Brno (Paříž)	6. 9.	5 let v TJ
P. František Hylmar	Praha	12. 9.	65 let
P. Jan Adamík	Praha	25. 9.	60 let
P. Pavel Koudelka	Jičetín pod Jedlovou	18. 7.	55 let

Srdečně blahopřejeme

Seznam podporovatelů od 1. března do 30. dubna 2022

Jiří Vejmelka; Slávka Bulíková, Praha 7; PhDr. Hana Topolánková, Praha 5; Petr Durna, MEngSc, Brno; Vít Blaha, Dolní Bojanovice; Sirotňákoví, Olomouc; Karel Gleisner, Mladá Boleslav; Milada Schneiderková; Klášter sester premonstrátek, Doksany; Petr Horák, Šlapanice; Jitka Malcová, Velká Bíteš; Ing. Jiří Holík, Šternberk; Otto Dlabola; Pavel Kahoun, Praha 4; Marie Cigošová, Uherské Hradiště; Libor Vašek; Milan Jelínek, Brno Bystřice; Zdeňka Zahradková; Marie a Michal Novákoví, Dobrá; Sestry římské unie řádu sv. Voršily.

Všem dárcům upřímně děkujeme